

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR FNV ZELFSTANDIGENPENSIOEN

Algemene voorwaarden FNV Zelfstandigen Pensioen

Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

In deze verzekeringsvoorwaarden, die geacht worden deel uit te maken van de polis, respectievelijk verzekeringsovereenkomst, wordt verstaan onder:

a. Verzekeraar

Paerel Leven N.V., gevestigd te Amsterdam.

b. Verzekeringnemer

Degene die de verzekering met de verzekeraar aangaat of diens rechtsopvolger.

c. Verzekerde

Degene op wiens leven de verzekering wordt gevestigd.

d. Begunstigde

Degene aan wie enige uitkering uit de polis moet plaatsvinden.

e. Euro

Valuta van toepassing op deze voorwaarden.

f. Premievalidatum

De datum zoals vermeld op de polis, waarop de verzekering ingaat, altijd gesteld op de eerste van een kalendermaand.

g. Ingangsdatum

De datum zoals vermeld op de polis, waarop de verzekering ingaat, altijd gesteld op de eerste van een kalendermaand.

h. Polis

Het polisblad, de bijbehorende polisdocumenten, de van toepassing zijnde voorwaarden, aanvullende voorwaarden en eventuele andere bijlagen.

i. Fonds

Het fonds of de fondsen zoals op de polis vermeld, waarmee de uitkeringen uit deze polis in verband staan.

j. Fondsvermogen

Waarde van de beleggingen van het fonds in Euro's.

k. Unit

Eenheid waarin de mate van gerechtigheid in het vermogen van een fonds wordt uitgedrukt.

l. Investeringsdeel

De betaalde premie verminderd met de aankoopkosten.

m. Poliswaarde

De waarde van de polis berekend door vermenigvuldiging van het aantal units maal de koers. De poliswaarde vormt tevens de afkoopwaarde.

n. Einddatum

De op de polis vermelde datum waarop de uitkering ingaat. Tijdens de looptijd van de verzekeringsovereenkomst kan deze datum te allen tijde worden gewijzigd, met dien verstande dat deze datum in geval van vervroeging minimaal 4 kalendermaanden voor de nieuwe einddatum en in geval van uitstel minimaal 2 kalendermaanden voor de oorspronkelijke einddatum schriftelijk aan de verzekeraar meegedeeld moet zijn.

o. Premie

De regelmatig verschuldigde premie en/of een extra aanvullende premie.

p. Regelmatig verschuldigde premie

De premie die door de verzekeringnemer bij vooruitbetaling op iedere vervaldatum is verschuldigd voor de verzekeringsovereenkomst.

q. (Extra) aanvullende premie

Een (extra) koopsomstorting op de verzekeringsovereenkomst.

r. Koers

De koers waartegen de verzekeraar een unit aan de polis toevoegt of onttrekt. De koers die bij een uit te voeren toevoeging van toepassing is, wordt bepaald zoals beschreven in de Prospectus van het betreffende fonds.

s. Transactiedatum

De werkdag waarop toevoeging of opname van een unit plaatsvindt.

Artikel 2 Grondslag van de verzekeringsovereenkomst

- De verzekering is gegrond op de opgaven en overgelegde stukken, die door of vanwege de verzekeringnemer en de verzekerde voor het sluiten, wijzigen, of in kracht herstellen van de verzekering zijn gedaan.
- De verzekeringnemer doet van elke verzekering, die hij wenst te sluiten schriftelijk mededeling aan de verzekeraar.
De verzekeringnemer verstrekt de verzekeraar alle voor de verzekering en het berekenen van de premies en/of koopsommen, alsmede de uitkeringen, benodigde gegevens en bescheiden. Tezamen met de verklaring van de verzekeringnemer en de verzekerde vormen zij de grondslagen van de verzekering. De verzekeraar behoudt zich het recht voor om aanvragen te wijzigen.
- Verkeerde of onwaarachtige opgave of verzwijging maken de verzekering vernietigbaar; de verzekeraar kan echter de verzekering laten voortbestaan nadat zij deze naar haar inzicht al dan niet met terugwerkende kracht heeft aangepast aan de dan voor het gebleken risico acceptabele voorwaarden.

Artikel 3 Karakter verzekering

De verzekering betreft een beleggingsverzekering. De verzekering heeft een afkoop- of premievrije waarde.

Artikel 4 Medische waarborgen

De verzekeraar kan medische waarborgen verlangen ter beoordeling van het risico. Deze medische waarborgen worden gevraagd in de vorm van een eigen verklaring inzake de gezondheidstoestand van de verzekerde dan wel in de vorm van een (aanvullend) geneeskundig onderzoek. Een geneeskundig onderzoek wordt ingesteld door een door de verzekeraar aangewezen geneeskundige, voor rekening van de verzekeraar. Op grond van de verklaring van de verzekerde of de uitslag van het geneeskundig onderzoek kan de verzekeraar voor de aanvaarding van de verzekering nadere voorwaarden stellen of de verzekering niet accepteren.

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR FNV ZELFSTANDIGENPENSIOEN

Artikel 5 Aanvang van het risico en acceptatie

1. De dekking van het risico voortvloeiend uit de verzekeringsovereenkomst vangt aan op de op de polis vermelde ingangsdatum van de verzekeringsovereenkomst, doch niet voordat de eerste premie en eventuele bijkomende kosten aan de verzekeraar zijn voldaan, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. De verzekeraar geeft, tenzij anders is overeengekomen, polissen af van de gesloten verzekeringen. Wijzigingen in de verzekering worden op de polis aangetekend of op andere wijze verwerkt.

Artikel 6 Opzegging van de verzekeringsovereenkomst

1. De verzekeringnemer heeft het recht om binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de eerste polis de verzekeringsovereenkomst met onmiddellijke ingang op te zeggen per ingangsdatum. Deze opzegging dient te geschieden door middel van een aangetekend schrijven. De opzegging door de verzekeringnemer heeft tot gevolg dat hij en de verzekeraar met ingang van het tijdstip waarop de verzekeraar deze opzegging heeft ontvangen, worden ontheven van alle uit deze verzekering voortvloeiende verplichtingen.
2. Indien de verzekeraar ontdekt dat de verzekeringnemer heeft gehandeld met de opzet hem te misleiden of bij kennis van de ware stand van zaken geen verzekering zou hebben gesloten, kan de verzekeringsovereenkomst binnen twee maanden na ontdekking met dadelijke ingang worden opgezegd.

Artikel 7 Verzekerd bedrag bij overlijden

Bij overlijden van de verzekerde is verzekerd 90% van de poliswaarde. Bij overlijden van de verzekerde wordt het verzekerd bedrag uitgekeerd aan de begunstigde(n), waarna de verzekering beëindigd wordt.

Artikel 8 Oorlogsrisico en terrorismerisico

1. In het geval de Nederlandsche Bank (DNB) bindend heeft vastgesteld dat de actieve oorlogstoestand is ingetreden in het gebiedsdeel van het Koninkrijk der Nederlanden, waar verzekerde zich gedurende die oorlogstoestand heeft bevonden, zullen vanaf de door DNB vast te stellen datum de verzekerde bedragen met 10% worden verminderd, ongeacht of verzekerde al dan niet in krijgsdienst is geweest. De premievrije waarden worden verminderd met hetzelfde bedrag als waarmee het verzekerd bedrag is verlaagd. Tevens worden de afkoopwaarden in dezelfde verhouding verminderd als de premievrije waarden.
2. Het in het vorige lid bepaalde wordt geacht niet in werking te zijn getreden, indien binnen 6 kalendermaanden na beëindiging van de actieve oorlogstoestand in Nederland, doch uiterlijk bij het opeisbaar worden van enige verzekerde uitkering respectievelijk bij premievrijmaking of afkoop, ten genoegen van de verzekeraar wordt aangetoond, dat de verzekerde op het in de aanvang van dat lid vermelde tijdstip en verder tijdens de gehele duur van de actieve oorlogstoestand verblijf hield in een of meer andere landen dan Nederland, welke gedurende die tijd niet in oorlog waren en op wier grondgebied evenmin gedurende die tijd oorlogshandelingen plaatsvonden.
3. De verzekeraar zal uiterlijk 9 kalendermaanden na het einde van het laatste oorlogsjaar reeds

ingehouden kortingen alsnog geheel of gedeeltelijk uitbetalen en eventueel voor de toekomst vastgestelde kortingen geheel of gedeeltelijk laten vervallen, voor zover de aan het einde van bedoeld oorlogsjaar berekende waarde der gezamenlijke kortingen de totale waarde op dat tijdstip van de aan de oorlogstoestand toe te schrijven extra verliezen van alle gekorte verzekeringen overschrijdt.

4. De aanwezigheid, zomede het tijdstip van intrede en beëindiging van een actieve oorlogstoestand in Nederland, zullen bindend worden vastgesteld door DNB.
5. Indien het verzekerde voorval zich voordoet als gevolg van een terroristische aanslag als bedoeld in artikel 1 van het Clausuleblad terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V., zal de aanspraak op een uitkering worden beperkt tot hetgeen daaromtrent is bepaald in artikel 2 van het Clausuleblad terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.. Het Clausuleblad terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. is als bijlage bij deze Algemene Voorwaarden opgenomen.

Artikel 9 Uitkeringen

1. De verzekeraar verricht een verschuldigd geworden uitkering, zodra uit overgelegde stukken- waaronder de originele polis- is gebleken dat de vordering tot uitkering rechtmatig is en wie begunstigde is. Indien de uitkering plaatsvindt ten gevolge van het overlijden van de verzekerde, dient een officieel bewijs van overlijden overgelegd te worden. De verzekeraar kan nadere inlichtingen of bewijzen verlangen of deze zelf inwinnen en heeft het recht deze stukken te behouden.
2. De verzekeraar is niet tot enige vergoeding van intrest verplicht, indien blijkt dat de uitbetaling van een verschuldigde uitkering is opgehouden doordat de verzekeraar de ter vaststelling van de verplichting tot uitkering in lid 1 genoemde bescheiden, inlichtingen of bewijzen met vertraging heeft gekregen.
3. Indien de benodigde bescheiden niet binnen 5 kalenderjaren na het opvorderbaar worden van een uitkering zijn overgelegd, is de verzekeraar niet meer tot betaling verplicht. De verzekeraar kan van deze regel afwijken op grond van redenen van redelijkheid en billijkheid.
4. Over niet in ontvangst genomen bedragen wordt geen intrest vergoed.

Artikel 10 Fondsen

1. Het investeringsdeel wordt op basis van de door de verzekeringnemer gemaakte keuze onder aftrek van aankoopkosten geïnvesteerd op de Garantierekening of de Rendementrekening. De hiermee verband houdende fondsen worden op de polis genoemd als Garantiefonds of rechtstreeks met de namen van de verschillende fondsen waarin op de Rendementrekening wordt geïnvesteerd. Deze fondsen worden door de verzekeraar beschikbaar gesteld teneinde de uitkeringen uit de verzekering te bepalen.
2. Met betrekking tot het Garantiefonds geldt het volgende. Op het in het fonds belegde vermogen geldt een gegarandeerd rendement van 3,25% bruto op jaarbasis. Deze garantie geldt van maand tot

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR FNV ZELFSTANDIGENPENSIOEN

maand gedurende de gehele looptijd van de verzekering.

3. Met betrekking tot de fondsen in een lifecycle binnen het lifecycle-model geldt het volgende. De verzekeraar bepaalt aan de hand van de resterende looptijd tot de einddatum van de verzekering in welk lifecycle wordt belegd. Dat geldt dan zowel voor de poliswaarde als het investeringsdeel van de premie. De verzekeraar voert hiervoor vermogensbeheer uit ten behoeve van de verzekeringnemer. Bij het wisselen door de verzekeraar van de ene lifecycle naar de volgende worden geen aankoop-, verkoop- of switchkosten in rekening gebracht.
4. Ieder fonds is onderverdeeld in units, die verhoudingsgewijs een deel van de waarde van het fonds vertegenwoordigen. Units worden gebruikt als middel om uitkeringen volgens de polis te bepalen. Uitsluitend de verzekeraar geniet als rechthebbende het vruchtgebruik van deze units en de daaraan ten grondslag liggende waarde van het fonds.
5. In een fonds worden uitsluitend units gecreëerd indien daaraan terzelfder tijd gelijkwaardige waarde wordt toegevoegd. Waarde wordt uitsluitend aan het fonds onttrokken wanneer dit in overeenstemming is met artikel 11 lid 4 en artikel 12, tenzij er tezelfder tijd units, gelijkwaardig aan de aan het fonds onttrokken waarde komen te vervallen.
6. Inkomsten uit de waarde van het fonds zullen aan de waarde van het fonds worden toegevoegd.
7. De verzekeraar behoudt zich het recht voor om op ieder moment het fonds te sluiten, indien hij daartoe wordt genoodzaakt door omstandigheden onafhankelijk van zijn wil of waarop hij onvoldoende invloed kan uitoefenen. Bij sluiting van het fonds zullen de ten behoeve van de verzekeringnemer in dat fonds uitstaande units door de verzekeraar kunnen worden omgezet in een ander fonds. Het gedeelte van het investeringsdeel dat in het te vervangen fonds zou worden aangewend, zal dan in het vervangende fonds worden aangewend.
8. Indien de verzekeraar van haar in lid 7 omschreven bevoegdheid gebruik maakt, stelt zij de verzekeringnemer daarvan minimaal 30 kalenderdagen voor de datum waarop de wijziging zal ingaan, schriftelijk op de hoogte. Indien de verzekeringnemer de in het te vervangen fonds ten behoeve van hem uitstaande units in units van een ander fonds wenst te doen omzetten, kan hij gebruik maken van de hem in artikel 18 toegekende bevoegdheid zonder dat daarvoor omzettingkosten zijn verschuldigd.
9. (Extra) Aanvullende premies die door de verzekeringnemer worden gestort na deze schriftelijke aankondiging zullen door de verzekeraar niet meer in het te vervangen fonds worden aangewend maar zullen in het vervangende fonds worden aangewend. Bovendien zullen opdrachten tot wisseling in units van het te vervangen fonds na deze schriftelijke aankondiging niet meer worden uitgevoerd.
10. Indien het Garantiefonds gesloten wordt behoudt de verzekeringnemer in afwijking van lid 7 van dit artikel

het recht om de regelmatig verschuldigde premie conform artikel 15 lid 2 op het moment van sluiten en de poliswaarde in het Garantiefonds te blijven beleggen. Vanaf het moment van sluiten vervalt het recht om de verhouding waarin de regelmatig verschuldigde premie in het Garantiefonds wordt belegd te verhogen.

Artikel 11 Waardebepaling

1. De vaststelling van de unitwaarde vindt per fonds eenmaal per werkdag plaats door de beheerder van het betreffende fonds. De vaststelling is bindend voor alle partijen. Onder een werkdag wordt in dit artikel verstaan iedere dag waarop de Effectenbeurs en de Optiebeurs te Amsterdam voor de handel alsmede de bankinstellingen in Nederland voor de bankzaken geopend zijn.
2. De vaststelling van de unitwaarde van het Triodos Meerwaarde Aandelenfonds vindt plaats op de wijze zoals is opgenomen in de Prospectus van Triodos Meerwaardefonds NV. De vaststelling van de unitwaarde van het Robeco Euro Obligaties Dividend vindt plaats op de wijze zoals is opgenomen in de Prospectus van Robeco Obligaties Dividendfonds NV. De vaststelling van de unitwaarde van het Robeco Property Equities D EUR vindt plaats op de wijze zoals is opgenomen in de Prospectus van Robeco Capital Growth Funds NV. De vaststelling van de unitwaarde van het Fidelity World Fund A vindt plaats op de wijze zoals is opgenomen in de Prospectus van Fidelity Funds.
3. De waardering van de beleggingen ter bepaling van de waarde in Euro's van de onderscheidende fondsvermogens geschiedt zoals opgenomen in de Prospectus van het betreffende fonds.
4. Op verzoek zal de verzekeraar de in lid 2 en 3 van dit artikel genoemde Prospectussen verstrekken. De Prospectussen kunnen ook worden gedownload op de website van ABN AMRO Bank N.V.
5. Wijzigingen die doorgevoerd worden in de Prospectussen zoals bedoeld in lid 2 en 3 van dit artikel zullen door de verzekeraar vanaf het moment van de wijziging conform de systematiek van de betreffende Prospectus onverkort worden toegepast.
6. De verzekeraar zal alle kosten welke rechtstreeks verband houden met de kosten van het fondsbeheer, met inbegrip van belastingen, leges, accijnzen, en andere kosten op de waarde van het fonds in mindering brengen.

Artikel 12 Belasting

De verzekeraar behoudt zich het recht voor bedragen ten behoeve van belastingen met betrekking tot het fonds in mindering te brengen.

Artikel 13 Bonusunits

Vanwege het feit dat de verzekerde uitkering bij overlijden lager is dan de poliswaarde, vergoedt de verzekeraar maandelijks een bonus als gevolg van het voor de verzekeraar gunstiger risico. De bonus wordt bepaald op basis van een door de verzekeraar vastgestelde formule. Het bedrag van de bonus wordt belegd conform de op de polis vermelde fondsverdeling. Hierbij zijn geen aankoopkosten verschuldigd.

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR FNV ZELFSTANDIGENPENSIOEN

Artikel 14 Premies

1. De maandelijks verschuldigde premies moeten worden voldaan door middel van automatische afschrijving ten laste van de bankrekening van de verzekeringnemer op grond van een door de verzekeringnemer af te geven machtiging.
2. De maandelijks verschuldigde premie bedraagt minimaal € 100,-.
3. De (extra) aanvullende premies moeten worden voldaan door middel van overschrijving naar de bankrekening van de verzekeraar onder vermelding van offertenummer/datum offerte/ naam verzekeringnemer en bedragen minimaal € 1.000,-.
4. Indien de regelmatig verschuldigde premie binnen 30 kalenderdagen na de premievalidatum niet is voldaan, zal de verzekeraar de dekking(en) handhaven zoals die in de polis staat zolang er voldoende units in de polis zijn om de kosten te voldoen. Op het moment dat er geen units meer aanwezig zijn in de polis, zal de verzekering worden beëindigd zonder dat enige betaling door de verzekeraar of door de verzekeringnemer verschuldigd is.

Artikel 15 Premiebestemming

1. Het aantal units van een fonds dat aan de polis wordt toegewezen, wordt berekend door het investeringsdeel onder aftrek van aankoopkosten te delen door de koers van een unit zoals deze van toepassing is op de transactiedatum. Bij een (extra) aanvullende premie geldt maximaal de vijfde werkdag na ontvangst van de premie door de verzekeraar als transactiedatum.
2. Het investeringsdeel zal over de fondsen worden verdeeld volgens verhoudingen zoals die op de polis vermeld staan.

Artikel 16 Premiewijziging

Voor een premieverhoging gelden dezelfde investeringsregels als voor de oorspronkelijk overeengekomen premie zoals vermeld in artikel 15.

Artikel 17 Kosten voor beheer, administratie en transacties

1. Ter zake van de verzekering gelden de volgende kosten:

Provisie:

niet van toepassing

Aankoopkosten:

1,5% van de inleg voor de Garantierekening en 0,5% van de inleg voor de Rendementsrekening

Verkoopkosten:

0%

Jaarlijkse administratiekosten:

De jaarlijkse administratiekosten bedragen op jaarbasis 0,50% van het fondsvermogen.

Fondsbeheerkosten:

De fondsbeheerkosten bedragen op jaarbasis 0,50% van het fondsvermogen.

Lidmaatschap FNV

In het geval de verzekeringnemer lid is van de FNV ontvangt de verzekeringnemer een korting van 10% per jaar op de jaarlijkse administratiekosten. Ten einde de korting te

verkrijgen, dient de verzekeringnemer het lidmaatschapsnummer van FNV te overleggen aan de verzekeraar.

1. De poliswaarde wordt verminderd met de administratie- en fondsbeheerkosten door de verkoop van units van gelijke waarde.
2. De verzekeraar behoudt zich het recht voor deze kosten en vergoedingen voor alle verzekeringsovereenkomsten of voor bepaalde groepen daarvan aan te passen. Aanpassing is alleen mogelijk na voorafgaande kennisgeving aan de verzekeringnemer, met uitzondering van aanpassing van de fondsbeheerskosten als gevolg van aanpassing van de kosten die door externe vermogensbeheerders worden doorberekend. Deze laatst bedoelde aanpassing wordt automatisch in de unitwaarde verwerkt en wordt zonder voorafgaande kennisgeving doorgevoerd.

Rechten van de verzekeringnemer

Artikel 18 Wisseling van fonds

1. De verzekeringnemer heeft niet de mogelijkheid om de bestemming, zoals omschreven in artikel 15, van de reeds ingelegde premies te wijzigen.
2. De verzekeringnemer kan te allen tijde de premieverdeling over de Garantierekening en de Rendementrekening in de polis wijzigen. Deze wijzigingen gaan in bij de eerstvolgende premiebetaling na ontvangst door de verzekeraar van het verzoek tot wijziging.

Artikel 19 Premievrijmaking

1. De verzekering kan op schriftelijk verzoek van de verzekeringnemer worden omgezet in een verzekering waarvoor verder geen premies behoeven te worden betaald.
2. Na omzetting in een premievrije polis mag indien de polis niet is beëindigd wederom worden aangevraagd met premiebetaling.

Artikel 20 Afkoop

De verzekering kan niet worden afgekocht.

Artikel 21 Begunstiging

1. De uitkering van de verzekerde bedragen geschiedt aan de begunstigde in de hierna aangegeven volgorde, tenzij in de polis anders staat vermeld:
 - a. de verzekeringnemer;
 - b. diens echtgenoot/echtgenote/geregistreerd partner of ongehuwd samenwonende partner met notarieel verleden samenlevingsovereenkomst;
 - c. diens kinderen;
 - d. diens erfgenamen.De begunstigten onder een volgend nummer worden gerechtigd indien alle begunstigten onder het voorgaande nummer zijn overleden.
2. In de op de polis vermelde begunstiging wordt verstaan onder:
 - a. echtgenoot/echtgenote/geregistreerde partner of ongehuwd samenwonende partner met notarieel verleden samenlevingsovereenkomst ten tijde van het overlijden;
 - b. kinderen: kinderen tot wie de verzekerde in familierechtelijke betrekking staat;
 - c. erfgenamen: degenen die krachtens erfstelling of de wet deelgerechtigd zijn in de nalatenschap, daaronder begrepen hun erfgenamen en rechtverkrijgenden onder algemene titel, laatstbedoelde

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR FNV ZELFSTANDIGENPENSIOEN

categorieën eveneens met inbegrip van hun erfgenamen en rechtverkrijgenden onder algemene titel; de onderlinge verdeling geschiedt in de verhouding waarin zij in de nalatenschap, respectievelijk de door overlijden ontbonden gemeenschap, zijn gerechtigd.

3. Indien een aantal personen gezamenlijk recht heeft op een uitkering, mag de verzekeraar uitbetalen in één bedrag tegen gezamenlijke kwijting.

Artikel 22 Overdracht

De verzekeringnemer is niet bevoegd een ander in zijn plaats te stellen, op wie zijn rechten en verplichtingen overgaan.

Slotbepalingen

Artikel 23 En bloc Clausule

1. De verzekeraar stelt de tarieven vast volgens welke premies worden berekend. Ook stelt de verzekeraar kosten vast waarmee de ingelegde premies worden verminderd. De verzekeraar is bevoegd deze tarieven en kosten in bepaalde gevallen en bloc, dat wil zeggen groepsgewijs, te wijzigen. Hetzelfde geldt voor de voorwaarden.
2. Indien verzekeringsvoorschriften of bijzondere omstandigheden daartoe naar het oordeel van de verzekeraar aanleiding geven, heeft de verzekeraar het recht de voor de verzekering geldende tarieven en voorwaarden van de reeds bestaande verzekeringen en bloc te wijzigen. Het gaat hierbij om nieuwe omstandigheden die – indien ze reeds op de ingangsdatum aanwezig waren geweest – meebrengen dat de verzekeraar de verzekering niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben aangeboden. Voorbeelden van dergelijke omstandigheden zijn:
 - de premie is niet langer voldoende om het toegenomen risico te dekken;
 - overheidsmaatregelen zoals wetswijzigingen;
 - het Clausuleblad terrorismedekking;
 - een wijziging van de (rente)winstdeling, rekenrente, actuariële grondslagen, beheerskostenstijgingen in verband met beleggingen en/of administratie, systeemwijzigingen en productharmonisatie.
3. Een en bloc aanpassing van tarieven en/of voorwaarden geldt alleen voor de toekomst en heeft geen invloed op dat deel van de verzekering waarvoor de premies en/of koopsommen reeds zijn betaald voor de ingangsdatum van die aanpassing. De mogelijkheid tot aanpassing via de en bloc clausule, draagt ertoe bij dat de verzekeraar ook in vorenbedoelde omstandigheden aan zijn verplichtingen naar alle polishouders kan blijven voldoen. Daarbij is ook van belang dat de aanpassingen bedrijfsmatig op een efficiënte en kostenbewuste wijze kunnen worden uitgevoerd.
4. Op de ingelegde premie worden kosten ingehouden. Ook kunnen er kosten in rekening worden gebracht voor op verzoek van de verzekeringnemer uitgevoerde handelingen die voortvloeien uit deze polisvoorwaarden. De verzekeraar heeft het recht de kosten te wijzigen en andere kosten in rekening te brengen voor handelingen die voortvloeien uit deze polisvoorwaarden. Indien deze kosten afgeleid worden van de waarde van de verzekering, dan wordt de totale waarde in aanmerking genomen. Daarnaast kan de verzekeraar kosten in rekening brengen bij een op verzoek van de verzekering-

nemer aangebrachte wijziging waarin de polisvoorwaarden niet voorzien.

5. De gewijzigde kosten en/of voorwaarden treden in werking van een door de verzekeraar te bepalen datum.
6. Indien de en bloc clausule wordt toegepast, bericht de verzekeraar de verzekeringnemer ten minste 31 dagen van tevoren schriftelijk over de voorgenomen wijziging.
7. Indien de verzekeringnemer het niet eens is met de nieuwe tarieven, voorwaarden of kostenopslagen, en deze wijzigingen zijn in zijn nadeel, dan kan hij de verzekeringsovereenkomst schriftelijk opzeggen binnen 31 dagen vanaf de datum waarop de wijziging aan hem ter kennis is gebracht. De opzeggingsmogelijkheid geldt niet indien deze door de overheid is voorgeschreven. Indien de op de betreffende verzekeringsovereenkomst van toepassing zijnde wetgeving dit toelaat, kan de verzekering premievrij worden voortgezet. Heeft de verzekeraar voor de hiervoor genoemde dag geen mededeling van de verzekeringnemer ontvangen, dan wordt deze geacht met de wijziging te hebben ingestemd.
8. Een klacht over de toepassing van de en bloc clausule kan bij de Stichting Klachteninstituut Verzekeringen ingediend worden.

Artikel 24 Adres

Een bij de verzekeringsovereenkomst belanghebbende wordt geacht bekend te zijn met schriftelijke mededelingen die door de verzekeraar aan diens laatst bij de verzekeraar bekende adres zijn gedaan. Van de verzending van schriftelijke mededelingen strekt de aanwezigheid van de kopie ten kantore van de verzekeraar tot volledig bewijs.

Artikel 25 Duplicaat

1. De verzekeraar kan op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek op de door hem aan te stellen voorwaarden aan rechthebbenden een duplicaat polis c.q. een duplicaat van de verzekeringsovereenkomst verstrekken, indien te zijnen genoegen aanmerkelijk is gemaakt, dat de polis verloren is gegaan.
2. Indien op de verloren gegane polis door de verzekeraar is aangetekend dat een begunstigde zijn aanwijzing als zodanig heeft aanvaard, zal afgifte slechts kunnen plaatsvinden met schriftelijke toestemming van die begunstigde.
3. Door afgifte van de duplicaat polis of duplicaat verzekeringsovereenkomst overeenkomstig de voorgaande bepalingen, verliest de vervangen polis c.q. verzekeringsovereenkomst zijn waarde, zodat daaraan geen rechten meer ontleend kunnen worden.

Artikel 26 Kosten/Belastingen

1. Alle kosten, welke na het tot stand komen van de verzekeringsovereenkomst te hare uitvoering of toegekende bevoegdheid gemaakt moeten worden, komen ten laste van degene te wiens behoefte zij gemaakt zijn en zullen, voor zover door de verzekeraar betaald, door haar aan de betrokkenen in rekening worden gebracht.
2. Alle belastingen welke met de verzekeringsovereenkomst verband houden, geheven of te heffen op te betalen premies of op enig uit te keren bedrag, komen voor rekening van de verzekeringnemer, dan wel van degene aan wie de uitkering van het verzekerd bedrag geschiedt.

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR FNV ZELFSTANDIGENPENSIOEN

Artikel 27 Persoonsregistratie

De bij de aanvang van de verzekering verstrekte persoonsgegevens en eventueel nader te overleggen persoonsgegevens kunnen worden opgenomen in de door verzekeraar gevoerde persoonsregistratie. De verzekeraar houdt daarbij rekening met de wettelijke voorschriften met betrekking tot de bescherming van de privacy.

Artikel 28 Onvoorziene omstandigheden

In gevallen waarin deze verzekeringsvoorwaarden naar het oordeel van de verzekeraar niet voorzien, is de verzekeraar bevoegd een beslissing te nemen die, voor zover mogelijk, rekening houdt met de aard en strekking van de verzekeringsvoorwaarden en de desbetreffende overeenkomst.

Artikel 29 Toepasselijk recht

Op de verzekering zijn uitsluitend de bepalingen van het Nederlandse recht van toepassing.

Artikel 30 Klachten en Geschillenregeling

Paerel Leven N.V. is aangesloten bij het Verbond van Verzekeraars in Nederland en onderwerpt zich aan de competentie van het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid). Bij klachten over ons bedrijf of over onze polissen alsmede geschillen betreffende de verzekering dient u zich in de eerste plaats te wenden tot de directie van Paerel Leven N.V.. In het geval dat de klacht of het geschil blijft voortbestaan kunt u zich wenden tot het Kifid, Postbus 93257, 2509 AG Den Haag (www.kifid.nl).